Nr. 69. Anulu XXIX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineé'a, Fó'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe1 anu 10 fl. pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 15|3 Septembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiscare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Transilvani'a.

Denumiri: Regi'a cancelara transilvana a denumitu pre Carolu de Illyes si pre adiunctulu concipistu aulicu Dr. Iosifu Galu de concipisti aulici, ér' pe cancelistulu de curte Dr. Aureliu Brote de adiunctu de conceptu aulicu; pre onorarii practicanti: Carolu Pogány, I. Földvári si Gabriele Bartsai de adiuncti de conceptu onorari aulici. —

Uniune séu nu?

Ar crede cineva, ca a mai pune astadi acésta intrebatiune Romaniloru transilvani cu privire la fusiunea Transilvaniei in Ungari'a ar fi cu totulu de prisosu. Romanii au respunsu la acea intrebare in an. 1848 cu acelu Nu, de care mai tardiu s'a outremuratu tiér'a; ei au repetitu acelu Nu in conferintí'a nationala din Ianuariu 1861 tienuta la Sibiiu; ei au mai strigatu odata nu in congresulu loru din Aprile 1863; ei ac sanctionatu pentru sinesi acelasiu nu prin graiulu mitropolitului Alecsandru Sterca Siuluti'u totu la 1863 in diet'a transilvana din Sibiiu atunci, candu Carolu Mauger a pretinsu cu multe vorbe, ca uniunea se se fia in desbatere meritoria, éra prea santi'a sa l'a combatutu din resputeri si diet'a mai in unanimitate a respinsu propunerea lui Mauger. Inse romanii transilvani au luatu de sigilu alu vointiei loru pe acelasi Nu in acecasi dieta atunci, candu in un'a din siedintiele publice la energiós'a propunere a mitropolitului Andreiu bar. de Siaguna acceptara diplom'a si patent'a ei le asiediara intre legile fundamentale. Ratacu aici interesantele adrese ale numitei diete, intru care autonomi'a Transilvaniei se sustienea si apará cu totu curagiulu si barbati'a. Retacu si fapt'a aceloru romani, carii au intratu in diet'a feudalistica tienuta la Clusiu in tomn'a din an. 1865, pentruca aceia dupa modulu alegerii loru n'au representatu pe natiune, cu tóte acestea nici aceia nu s'au abatutu dela vointi'a natiunii, afara numai de unii (Vedi desbaterile).

Sunt acestea fapte aieves, séu sunt ele numai visuri? Nu cumva in cursu de 18 ani s'au jucatu, cu noi totu numai escamatoria á la Bosco? Asié cutésa unii a vorbi despre romani sustienendu ca voturile loru au fostu totudeauna cumparate, éra cu acésta ocasiune se provóca la celea 30 mii fiorini m. conv. aflati in protocólele luate de gubernulu austriacu in an. 1849 din manile lui Duschek fostulu ministru ungurescu de finantia, carele ar fi numeratu acei bani unei persóne bisericesci, — pentru cá se mituésca pe fruntasii romaniloru in favórea unionii; aceiasi calumniatori inse nu voiescu a spune curatu, ca nici acei 30 mii, nici colect'a dela Pest'a din 1863 de care cancelariulu de atunci ducea pe timpulu alegeriloru mare grije, n'a prinsu locu nicairi, si nici alte incercari nu intu potutu abate dela vointi'a loru; tóta neplacerea ce li s'a intemplatu a fostu, ca ei prin apucaturi machiavelistice, catu fine, catu si brutale fusera ametiti pe cateva luni.

Tóte acestea eu unulu din partea mea nu le-asiu fi mai memoratu niciodata, déca nu se intemplá nainte cu 2 septemani ceva ce se atinse tocma cu privire la uniune deadreptulu si de persóna mea, si déca acelu casu nu s'ar sci astadi in tóta tiér'a.

Intr'o societate numai cam de diece romani, intre carii cativa de mare auctoritate, fiindu vorb'a despre situatiunea de facia, prin urmare si despre uniune, se audi o voce tare, care sustienú, ca astadi cum stau lucrurile romanii au primitu uniunea si „au intratu pe calea legalitatii", ca mitropolitulu Andreiu br. de Siaguna ar fi fostu cá transilvanu la diet'a Ungarici, ca de altmintrea Baritiu inca ar fi disu nainte cu cativa ani, cumca uniunea ar fi trébu'a casei domnitóre, la care romanii n'aru mai avea a se smesteca etc.

Este prea adeveratu, ca eu am scrisu odata intru susu aratatulu intielesu pe atunci, pe candu eu neinformatu de ajunsu prepuneam de o parte, ca dintre romanii necajiti prin sistem'a absolutistica in cursu de 10 ani (pana la 1861) voru fi frecutu mai multi la partit'a unionistiloru, éra de alt'a vedeam iritatiunea cea mare asupra celoru trei dómni consiliari, cum si a unui dn. protopopu si a dlui Ios. Hossu, prin urmare doriam amanarea cestiunii cu scopu de a se evita conflicte si mai mari. M'am insielatu eu intocma precum se mai insiela inca si alti cativa. Romanii astadata nu s'au uitatu in gurile nóstre, ci au lucratu la tóta ocasiunea in contra unionii séu mai bine fusionii din 1848 si au spus'o de mii de ori curatu, ca voru se móra pentru uniunea personala si incontra unionii reale.

Éca inse ca tóte acestea astadi nu se mai credu, ci se crede ca acum romanii stau ametiti si ca'i poti duce ori unde vei vrea.

Se vedemu. Dati totusi se ne mai intrebamu odata pe noi insine, adica pe toti romanii transilvani. Cum se póte acésta, candu adunarile, ne sunt oprite, candu municipiale stau ca intielenite, éra in frontea loru se sfia parte mare totu unionisti?

Fia-ne inse ertatu incai a spera, ca in seri'a celorulalte popóra austriace li se va da si romaniloru ocasiune de a'si descoperi vointi'a loru fara pica de sila. —

Brasiovu, 1866 Septembre 12.

G. Baritiu.

Brasiovu 15 Sept. dim. Din causa ca epidemi'a dupa o scurta pausa in carea se parause ca ar voi se incete, s'a incinsu éra si din cei bolnaviti au mai muritu vreo 23, consiliulu medicilor'a aflá cu cale, cá intre alte mesuri ce se iau, deschiderea scóleloru se se mai amane din 17 Sept. pana in 1 Oct. a. c. „Kr. Ztg." mai publicá si alu doilea catalogu politienescu de morti, adica celu din 1 pana in 8 Sept. In acelea optu dile au mai muritu din poporimea intréga a Brasiovului 78, din care 37 barbati si 41 femei. In timpuri normale moru barbati mai multi si femei mai pucine. Din Nr. de 78 au cadiutu 55 victima colerei, éra ceilalti altoru bóle, intre care astadata se numera si fric'a, pentruca in adeveru unele persóne moru curatu numai de frica. Totu din Nr. de 78 au muritu 19 romani, 9 unguri, 2 evrei, éra 48 sasi si germani.

— In septeman'a acésta se escortá intéra scurte la prinsórea diu Gherl'a N. S. omu din familia negutiatorésca. Crim'a lui a fostu, ca a insielatu pe unu frate bogatu alu seu de v. a. fl. 400, dupa care tapta acelasi marturisi asupra frateseu celui mai mare si asié ei causá robi'a de doi ani impreucata cu infamia. —

Dintre **Ternave** 31 Aug. 1866.

(Capetu din Nr. tr.)

Intre incidentele acestea, ce mi tulburau momentele placute in cari eram cuprinsu in decursulu adunarei, incercam óre cum a me mangaié, incercam a reduce la unu gradu catu se póte mai micu defeptulu ce se vedea in representarea unoru tienuturi, si intaciesiarea mai multoru barbati insemnati. — Diceamu in mine, ca episcopulu dela Lugosiu cu canonicii sei si asié nu se pre mesteca in lucruri politice si nationali, si apoi se afla si afara de marginile Transilvaniei si din acestea cause nu sunt de facie; — intorcundumi privirea catra Gherl'a mi veni si mai viu in minte ide'a de catolicismu rigorosu, care ómenii s'au indatenatu alu numi: — „ultramontanismu" si care l'au profesatu si lu profesésa Domnii episcopi educati in capitolulu Oradanu si intr'acesti'a si Dlu episcopu Vancea si din antecedentii si presente conchidiendu, am dedusu ca Il. D. episcopu de Gherl'a chiaru pentru principiale cari le profesésa, pentru principiale ultramontane ortodoxe catolice, — cari nu voru a sci de politica si nationalitate, nu de libertate si desvoltare, cari tóta chiamarea unui episcopu o repunu intr'a domni si a dispune dupa singur'a bunavointia in intielesulu celu mai strinsu autocratiecu, asupra ori si cui, numai se fia tipu de omu; — dicu din aceste cause mi intipuieam, ca s'a potutu pré usioru cá Il. D. episcopu de Gherl'a se nu fia de facie la adunare, ma nici membru alu asociatiunei, — apoi despre clerulu gremiale dela canonicii pana la cancelistulu de cancelari'a episcopésca din Gherl'a mi intipuieamu a me mangaiá si mai usioru, judecandui pusetinea dupa capu si rostindu proverbiulu: „Regis ad exemplum totus componitur orbis." — Cu meditationi cá acestea mi se parea a mi se usiorá resemtiulu, si mi vinica a escusá absentí'a si defeptulu intielegintiei din Gherl'a dela adunarea asociatiunei [1]). Éra déca cugetamu la absenti'a si defeptulu barbatiloru civili din tóte partile de stare buna si pusetiune insemnata in deregatoriile cardinali ale patriei, érasi meditamu cam asié: Domniele sale mare parte sunt deregatori oficiali cari nu se potu mestecá in politica [2]) si in afaceri nationali in timpurile acestea, fara de asi periclitá pusetiunea, séu totusi fara a 'si atrage nesce urmari neplacute, si apoi adaugeam mai departe intru mine, ca sunt pucini de aceia, cari se fia plecati a 'si periclitá pusetiunea asié numai in placulu cutarui ori cutarui, — si asié me mai mangaiamu si de asta parte, si in ide'a mea, impregiurarile politice presente escusau si pre DD. membri oficiali absenti; ma cá se mi fia mangaiarea si mai deplina am trecutu cu combinatiunile si mai departe si audindu ca pentru partile Gherlene se lucra se se redice una alta mitropolia [3]), vineamu in presupunerea ca pentru acelesi parti si si pentru Naseudeni, — cari nu scimu din ce cause s'au retrasu cu totulu, — se va formá si alta asociatiune, pentruca pentru diecesanii Gherlei se se faca lucru mai cu forfoiu; — acestea erau momentele cari totusi me mai retienea se nu presupunu reulu

[1]) Credemu, ca dór' diu alte motive, pentruca de mai catolicu — de si nu ultramontanu — decatu Ese. S'a D. episcopu rom. cat. Mihaele Fagarassy nu póte se si faca nime o intipuire mai inalta dintre romanii gr. cat. si totu fú; — ci vomu vedé — póte alte cause mai scusatórie. — Red.

[2]) Asociatiunea inse nu se mesteca in lucruri politice; decatu in ochi antagoniloru totu ce e nationalu e si politicu. — Red.

[3]) Se dé Ddieu, cá toti cei ce anbla dupa mitropolii se se convinga, ca ele nu ne folosescu neci pe a mi'a parte, pe catu ne ar folosi o unita cointielegere a tuturoru spre a ne asiedia pe o basa politica nationala coegala cu activitatea'impedecata, ca atunci amu poté face si de ce n'avemu lipsa chiaru si mitropolii; ér' pana acum vedemu, ca mitropoliele vinu — numai cá unu ecnivalentu — pentrucá se ni se astupe gur'a de a pretende drepturi nationali! — Anguis in herba. — De mitropolii se folosescu singuru numai bisericanii, dar noi mirenii suntemu mai gata a ne lipsi de tóte mitropoliele, numai de dreptulu nationalu politicu se nu devenimu despoiati; mitropoliele singure nu ne mai potu escontenta. — Red.

estremu, me retienea se nu despercsu despre reusirea natiunale. —

Inse ce se vedi? in scurtu m'au parasitu si acestea momente de mangaiere! ca-ci recautandu la diecesa Gherlei si la impregiurarile Nascudului, — cugetamu ce e dreptu ca e posibile cá pentru acelea parti se se redice alta mitropolia gr. cat., pentrucá éta celu pucinu dupa nume si form'a esterna romanii s'au pré consolidatu, acest'a nu vine bine la socotél'a regimului aristocraticu, — apoi DD. episcopi inca potu fi siliti m.ane poimane se premerga in lucruri natiunali, ceea ce li e contra principialoru; — asié dara departe cu ungurenii de catra ardeleni, cá se nu se contamineze si ungurenii de spiritulu natiunale! In diurnale publice am cetitu ca a fostu unu pasu gresitu, candu s'au unitu romanii si ungurenii si ardelenii sub unu capu bisericescu. E fórte probabilu ca acum, candu ambitiunea cere mai multe scaune mitropolitane, va reusi regimulu maghiaru se indrepte pasulu ratacitu, se nemicésca unirea; — in scurtu e probabile se se mai redice una mitropolia mai ortodocsa pentru Gherleni; — nu sunt inse prospecte asemenea probabili pentru infiintiarea unei asociatiuni separate, pentruca acésta ambitiune nece o va sprigini regimulu, nece va avé cu ce a o satura. —

Mi se aratara nepotentióse argumintele cu cari am aretatu ca me mangaiamu eu si escusamu absenti'a si defeptulu Dloru clerici ultramontani si civili oficiali; ca-ci recapitulandu cá din templare numele si scopulu asociatiunei, si vedieudu ca aceea este: asociatiunea transilvana pentru literatór'a si cultur'a poporului romanu, indata mi veni in minte ca scopulu asociatiunei nu dispensésa pe nime si nici candu dela colucrare, fia catu de catolicu, fia oficiale catu de dependinte, nu, ca-ce e vorb'a de literatór'a si strinsu de cultur'a poporului romanu, — apoi chiamarea statului este a colucrá la cultivarea popóraloru. Nici unu regimu si nici celu alu nostru de acum nu 's'i va negá acésta chiamare, nici se va rusiná de dens'a! Si déca e asié, ceea ce nu se póte negá, atunci pre ce cale se póte escusá retragerea oficialiloru romani dela acésta intreprindere? Chiamarea asociatiunei de carea e vorb'a, e inaintarea poporului in cultura si luminare. — Era Christosu dice: Eu sum lumin'a lumii, celu ce ambla dupa mine, nu ambla intunerecu, ci va avé lumin'a vietii; si éra „fii de seversitu precum si tatalu vostru din ceriuri de seversitu este; éra Ecclesiastolu adauge: Busele preotului voru aparé sciinti'a; deci ce póte escusá pre episcopi si preoti pre acesti urmatori ai lui Christosu, dela colucrarea spre cultivarea poporului? In adeveru ca precum se vede din locurile s. scriptore adose mai susu, pusetiunea de bisericani si catolici catu de rigorosi nu i escusa! — Prin urmare stà ca clerici catu de ultramontani si oficiali catu de dependinti potu luá parte la acésta asociatiune, fara de vatamarea principialoru sale, fara de periclitarea sa, si prin urmare absenti'a si defeptulu din adunarea atatoru parti si patriei si a atatoru persóne insemnate e nescusabile, e cá se mi esprimu parerea mea un'a recéla, un'a neconstantia in cele incepute, e una uciuratate mai multu de catu orientale, se nu o mai numescu indiferentismu si nepasare uritiósa catra cultur'a poporului de pre acarui spate traimu! —

Unu membru alu asociatiunei.

Clusiu 24 Aug. 1866. Cu bucuria amu cetitu in Nr. 55 alu „Telegrafului rom." despre denumirea D. Dr. Racuciu, din partea cancelariei r. aul. trans. de docente privatu pentru prelegerea studiuloru juridice in limb'a romana la academi'a c. r. in Sibiiu; am disu cu bucuria, ca-ci prin denumirea acést'a s'a datu limbei nóstre unu avantagiu mare, avendu densulu a tiené prelegerile sale in limb'a romana. Amu fi asteptatu dupa principiulu egalitatei si mai multu si adica, cá precum s'a deschisu fratiloru maghiari o academia de dreptori in Clusiu, aremene se ni se deschida si nóue una in patria, séu celu pucinu paritetica; dar' deocamdata se ne indestulimu si cu atata, sperandu ca inaltulu regimu in intielesulu pre insltei sale decisiuni din 10 Aug. 1863 va denumi inca atari docenti, ca-ci dupa parerea nóstra cu tóta diligintia s'a singuru nu va puté prelege tóte studiale positive. (Apoi la academi'a din Clusiu concurasera barbati abili si inca totu nu se denumira?! — R.)

E intrebare acum, ca óre ce sfera de aptitvate va avé D. Racuciu; cá docente privatu fi va densulu privitu cá atare, cá unulu dela universitatile germane din Vien'a, Gratz s. a., séu institutulu acesta e din nou creatu pentru Ardélu si deosebi in favórea limbei romane, cá prin invetiarea studialoru in asta limba se devina auditorii dupa absolvire cá oficiali intru acea placuta posetiune a poté fara greutate lucrá f. romanesce, prin urmare a satisface pe deplinu articului de lege pentru egal'a indreptatire a limbeloru patriei? Eu sum de parerea din urma si ast'a pentru urmatórele createa institutului nou s'a intemplatu tocma atunci si mi se pare tocma in acea prea inalt'a resolutiune, cu care s'a decisu pregratiosu deschiderea academiei Clusiane; deci dandu maghiariloru o academia, regimulu n'a voitu a se uitá chiaru de totu si de romani, si asié s'a ingrijitu de creare docentiloru privati. —

Ar fi dara de doritu, cá inca cu incepitulu anului scolasticu venitoriu se incépa nou denumitulu docente functionare s'a si adica se indatorése densulu a prelege de exemplu dreptulu penalu in limb'a romana, ca voru avé datorintia a asculta toti romanii, éra cetilalti auditori dupa vointia. Se fia docentele romanu autorisatu a dá testimoniele legale despre frecuentare si progresu. Se aiba locu si votu in adunarea corpului profesoriale, ér' pe langa plata se póta luá dela fiesce care auditoriu didactru intielegunduse de sene, ca cei lipsiti de midilóce voru fi scutiti. La urma se fia indatoratu a usitá la prelegerile terminii din traducerea oficiósa a legiloru, de catu care mai bune in precente nu avemu.

Aceste am voitu ale insemna si va sta fiesce carui omu mai competinte ale combate dupa poteri, ca-ci prin schimbarea ideeloru ne luminamu; dara atata trebue se marturisescu, ca prin denumirea a 4—5 docenti atari pe la academi'a dela Sibiiu si cea de aici fórte multu ar inainta literatór'a nóstra juridica, éra pre langa asta ar avé toti castigulu acela de a invatia stilulu oficiosu romanu, de care dupa referintiele tierii toti oficialii au netrecuta lipsa. — Sperandu, ca legea pentru indreptatirea natiunei romane si usnarea limbei, in afacerile comune si publice nu va fi totu numai litera mórta, ca ce romanulu transilvanu cu sufletu cu trupu se tiene strinsu de celea ce Maiestatea Sa prea gratiosulu nostru monarchu s'au indurat'o a le sanctiona in 1863/4—5.

Not'a Redactiei la ultimulu pasagiu.

Macar de amu invetia odata noi romanii cu mare micu dela antagonii nostri politici, cá ponendune mai seriosu pe terenulu nostru din 1863/4 mai bine se suferimu orce injuria pana si restignirea pe cruce pentru strict'a si ne mai amanabil'a respectare si escecutare a legiloru comune ale patriei, decatu se mai concedemu, cá unii legifragi se 'si totu bata joculu de legislatiunea unei tieri, se calce dupa capritie legea sanctiunata de suveranulu nostru legitimu, dandu cu pitioriu, cá cei mai indisvoliti anarchisti, cari cu despretuirea si ignorarea legei de limba si de egal'a indreptatire natiunala politica, nu considera intru nemica si asié dicundu nu recunoscu neci valórea sanctiunei maiestatice, cá cum inca totu s'ar tiené de conclusiulu din 14 Aprile dela Dobritinu. — Se ne desamagimu odata, ca cei ce nu voru a recunósce legile patriei moderne, aceia se tienu cu mani cu pitióre de conclusiulu acela si romanii cá civi constitutiunali coegalu indreptatiti, cu respectu dinaintea venerandei potestati legislative din 1863/4, credintiosi tronului nu mai potu suferi atate anarchie si hula ce inca se totu incérca in prejudeciulu si nerecunóscerea inviolabilei auctoritati a monarchului si a unei din cele mai drepte si mai bine .epresentate legislatiuni, din cate a mai avutu patri'a nóstra pana acuma. — Ce e dara de facutu? Timpulu, pe carele l'amu concesu tacundu din omisnitate pe.tru dedarea celoru nedecati cu limb'a romana, espira, dar' durere! ca vedemu, cumca cam espira cu elu si observarea legii de egala indreptatire politica natiunala si de limba. Inca odata, ce e de facutu? Se ne curatimu simtirile! se ne desbracamu de lasatate si de indiferentismu mai antaiu noi romanii cu totii, se cetimu si rescetimu indreptatirea nóstra comuna dupa legile sustatórie din 1863—4, si supt anatema, supt crima de lesa auctoritate a Marelui Principe si a natiunei si confesiuniloru nóstre, supt blastamulu viitorimei si alu natiunei romane, sle carei drepturi cu cronte sudori castigate le simtimu calcate in pitióreie anarchiloru si lingailoru de renegati, se nu mai concedemu jignirea unei jota din dreptulu nostru, se reclamamu pana la tronu calcarea lui, cá se dovedimu celoru ce'si batu joculu de equisitiunile nóstre castigate, ca nu mai e potere pe lume, dela imperatolu in diosu, care se ne póta despoia de dreptulu ce ne compete dupa lege si ca care monarchulu ne a investitu, pentruca ne a aflatu meritati; ca-ce, déca noi insine nu vomu fi rigorosi si strieti intru pretenderea observarii drepturiloru nóstre, in fine vomu fi parasiti si de monarchulu, cá nesce cadavre, cararu indesiertu le deschide cale de fericire, ca nu se scie folosi de ea, nu dau spriginu deajunsu spre a se escecuta, tiinduca la orce ventu se clatina cá trestí'a si nu 'si punu pitiorulu in pragu, cá din dreptulu castigatu se nu i mai póta terei nime din edificiulu seu constitutionalu, neci impinge pe unu terenu lunecosu cu periculu de viatia natiunala. —

Atunci, candu ne vomu convinge despre sinceer'a escecutare a principiului egalei indreptatiri natiunale politice, nu vomu arata neci umbra de neincredere in bun'a vointia a neci unei din personalitatile in regimu; inse acum se ne certe, déca din neegal'a considerare a dreptului convinitu si a legei de limba din partea unoru oficia trebue se ne aratamu temerea, ca acésta se face cu perspectiva de a ne totu impinge de pe o di pe alta, pana ce ne voru poté scóte de pe terenulu dreptului natiunalu coegalu! — Deci noi dela vladica pana la opinca se pretendemu or si de unde strict'a observare a legei; se ne cercetamu archivele dela mitropoliti pana la judii procesuali si se ne convingemu, pana in catu portamu si noi vin'a la acestu indiferentismu, candu in prejudeciulu considerarii nóstre, in grati'a unei séu altei persóne, ne facemu asasini dreptului natiunalu. — Se créda si privatii si oficialii nostri, ca cu catu se voru porta mai cu nepasare in obiectulu acesta, cu atata se voru neconsidera mai multu si voru privi odata prin prisma de dorere, ca reflecsulu reului care l'au lasatu se se incuibe, va cadé asupra loru si a vietii natiunii loru. — Auctoritatea gubernului intru ecsecutarea legiloru respective trebue ajutata prin reclamarile si conscinti'a nóstra de drepto; altufelin totu pitigoiulu ne va atentá dreptulu, sciindu, ca ome nu misca in contrai nimica. Asia dara se ne reunimu cu totii intr'o Reuniune, pentru a ajutá autoritatea, cá se ecsecute mai strinsu legile din 1863/4, legile in fientia sanctiunate si — cu valóre deplina. — J.

Clusiu 11 Sept. Sciri locale nu vreu se ve impartasiescu, pentruca pe acelea le gasiti in foile ungaresci. Despre escesulu caracteristicu din Turd'a ve voru scrie cei de acolo. Aici e caracteristica portarea in dilele acestea a compatriotilorui nostri. N'au trecutu nici diece dile de candu ei siguri de infiintiarea catu mai curenda a dualismului intru tóta intinderea formulata in legile dela 1848 amblá cu capulu pre susu mai cá si in an. 1861; acum inse érasi s'au pusu pe meditatiuni grele. Trebue se se fia intemplatu ceva intre Pest'a si Vien'a, care au astemperatu din nou fantasiile, despre care inse nu prea poti afla lucru positivu. Dómne ce mai confusiune de idei si cate desbinari in tiér'a nóstra! Intre sasii dv. inca domnesce tacere adanca, pentruca de mai multe luni cu voiescu se dea nici unu semnu de viétia*). —

— Unu ce curiosu s'a intemplatu aici intre unii dintre ai nostrii. Ne-amu remasitu adica, cumca auctorulu reflecsiniloru la „Suum cuique" din Gazet'a Nr. 66 et 67 nu póte fi vreunu profesoru, ci numai vreunu abiturientu, carele se teme cá se nu fia silitu a mai depune odata ecsamenulu de maturitate; apoi dv. inca ati fostu prea erudeli**), ca ati lasatu cá se trécа in acelu articulandru atati erori ortografici, ba unii si gramaticali. Apoi terminulu de „hergeleitet" trebue se'lu fia auditu acelu studente dela unu omu mare, carele s'a pronunciatu asié necajitu pe cert'a din „Telegrafulu rom.", de candu cu necalituriile negutiatorasiului Diamandi cu care atacá pe profesorii din Brasiovu, pe carii ii cunósce mai tóta tiér'a de ómeni si inteligenti si de probitate in caracteru,

*) Ve insielati; ei tacu si facu, éra nu bucium in tergu. — Red.

**) ?! Neci cu capulu de pétra, neci cu pétr'a de capu nu e bine. Unii pretendu se li se reproduca tóta liter'a, altii 'ti lasa vóia la tóte, ér' altii nu 'se pronuntia. Asié pe estia inca 'i numeramu intre cei d'antai. — Red.

si de individi bine calificati in specialitatile loru, aflandu numai la unulu cevasi fanatismu religiosu, éra la altulu pedanteria; inse care omu este fara scaderi! Mai in scurtu, mie mi se pare ca pe acelu studente l'a posu la cale érasi vreunu intrigantu servilu cá si pe cei 14 negutatori (dintre carii precum audimu unulu nu scie citi). Destulu ca articululu „Seum cuique" remase nerefutatu, éra despre responsulu ce i s'a datu imi dise unulu: Mala causa male defensa, precum despre unu articolu alu protopopului Metianu in „Concordi'a": Mala causa optime defensa.

Manjiturile lui Ciurila care se tiparescu in Pest'a se nu le mai luati nici dv. de bani buni. Elu capatase mai deunadi preste nasu dela Buria pentru nesce apusetturi mojicesci, ca este de ceia carii se stergu cu serviet'a pe frunte si la mancare se punu cu cotele pe mésa; de atunci elu e maniosu pe comun'a intrége. Sunt curatu afaceri de personalitati. X. Y.

Turd'a 11 Sept. Alaltaeri in tergu de septemana s'a intemplatu aici unu lucru, care de si nu de mare importantia in sinesi, da totusi o proba pentru situationea nóstra. Unu secuiu din scaunulu vecinu veni la orasiu cu unu caru incarcatu bine de tabacu in papusie, din care a si inceputu a vinde barbatesce. Inse n'a trecutu prea multu si éca finantii sosindu se incerseara a confisca totu tabaculu secuiului, ei inse fusera incungiurati de vreo 2—3 sute unguri turdeni, carii opunendusse intre sudalmi infricosiate lusra pe secuiu in aparare si nu suferira confiscarea sub cuventu, ca acum este libertate = szabadság, prin urmare ca nici monopoliu nu mai ecsiste; finantii inse nu slabea, ei luara pusetiune de a se apara cu puscele, ci unulu din ei scapá cu viétia numai in cas'a politienésca, éra alti cinci o tulira la fuga preste gardori si gradini pana ce au ajunsu la casarm'a loru, unde apucandu a incuié pórt'a si usile curendu luara pusetiune de aparare. Pana ce decursera acestea scene, alti turdeni rapira totu tabaculu dela secuiu si ilu carara care incatrau cu braciale. Se spune ca finantii au cerutu ajutoriu politienescu, care inse li s'a denegatu. Romanii nostrii veniti pe acea di dela sate stetera si ei cá privitori la scelu cum amu dice cavalu scandalosu; éra unii in naivitatea loru suspinandu dicea: Ore candu va audi imperatulu inca si de blastamatiile acestea, ce bine va mai putea face elu tierii?

Ne place a crede, ca nu numai primariulu orasiului, ci si dn. baronu G. Keményi prefectulu comitatului cá locuitoru in Turd'a va face la in. gubernu unu reportu acuratu despre intemplarea descrisa mai in susu.

Éca pentruce amu doritu noi totudeauna, cá se se puna si in Turd'a o garnisóna macar numai de dona companii, ca asié cum este nu e bine. Mai antieri se ucise totu aici unu oficieru imperatescu, asta primavéra murira doi insi din batai'a luata dela secui si asié mai departe.

Tergulu de tiéra la Turd'a fù cá vai de elu. Parechea de boi prea trumósi se vendea cu 150 pana la 160, éra cei mai usiori chiaru si cu cate 100 fl. v. a. Comparatori straini n'au fortu. Se audira si ómeni strigandu, ca cine are doi junci de cate doi ani impliniti se'i dea pe doi boi. Acésta vine din lips'a nutretiului asupra ernei. L.

Dela Campia. (Capetu.) Esenti'a dechiratiunii nóstre a fostu cam acésta: Romanii iau parte la alegerile acestea nu pentruca ei aru recunósce valórea acestei legi electorale, ci numai la chiamarea Maiestatii Sale a imperatului insitu, carula il detorimu omagiala supunere, pentru ca cu diplom'a din 20 Oct. 1860 s'a indoratu a restitui Transilvaniei deplin'a autonomia; pentruca s'a indoratu prea gratiosu a sanctiuna legea adusa in diet'a din 1863 dela Sibiiu despre inarticularea natiunii romane, a contesiuniloru ei, si ceea despre oficiositatea limbei romane; pentruca Maiestatea S'a cu insitulu rescriptu din 21 Iuliu 1861 prea gratiosu a dechiaratu, cumca legea despre uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, cá unilaterale, prin urmare fara potere obligatoria, nu se póte executa pana candu locuitorii ncunguri si Transilvaniei isi vedu pericilitate interesele natiunali, pentruca insitulu manifestu din 20 Sept. 1865 din nou recunósce diplom'a din 20 Oct. 1860 de lege fundamentala; pentruca Maiestatea S'a s'a indoratu pre gratiosu a lua in considcratiune cu insitulu rescriptu din 25 Dec. 1865, votulu representantiiloru si regalistiloru romani din diet'a dela Clusiu; — carele votu este si alu nóstru; pentruca Maiestatea S'a a facutu uniunea Transilvaniei pendente dela indestularea nationalitatiloru; pentruca totu acelasi insitu rescriptu lasa in deplina valóre legile sanctionate ale dietei din 1863/4 dela Sibiiu; in urma pentru ca Maiestatea S'a totu cu acelasi insitu rescriptu din 25 Dec. 1865 ne chiama la alegerea deputatiloru pentru diet'a din Pest'a singuru si numai pentruca la grandiosulu acta alu incoronarei regelui se fia representata si Transilvani'a cá statu independente de Ungari'a, unitu inse cu ea in sacratisim'a persóna a Maiestatii Sale imperatului Austriei, regelui Ungariei si marelui principe alu Transilvaniei, si pre candu prin acésta ne dechiaramu pre langa desemnarea si tramiterea deputatiloru pentru representarea Transilvaniei la sacrulu actu alu incoronarei — noi tienendu la independenti'a Transilvaniei de catra tiér'a ungurésca si la dreptorele nóstre politico-nationali meritate si castigate in diet'a dela Sibiiu, pretindemu cá nimenea se nu faca deductiune, ca dóra noi prin acest'a lucrare a nóstra amu recunoscutu, séu amu recunósce validitatea articeliui alu 2 a legei electorali din 1848, cu atatu mai pucinu competenti'a dietei din Pest'a, de a se amestoca in afacerile Transilvaniei; éra pentru casclu candu cineva in presente ori venitoriu ar incerca una asemenea deductiune, prin acesta protestamu solemnu — rogandune pentru inaintarea acestei dechiaratiuni la locurile mai inalte.

Acest'a dechiaratiune protestatoria fù subscrisa si de dd. protopopi Elechesiu si Chetianu. Corespundintu'a dela Februariu din Clusiu o demintita inca si cu urmatoriulu pasagiu din un'a epistola a d. protopopu Elechesiu, din dilele candu amblau emisarii pentru desemnatulu deputatu unionisticu. „D. Iosifu Hoszu este barbatu de tóta stima, numai catu nu prevede monumentulu erostratiou, ce ilu va redica orb'a increderee in marinimositatea ungriloru. Dsa are simtiori bune, si voiesce fericirea natiunei, numai ostu pre calea uniunei, de carea natiunea se infioresa ca de mórtea patriei si a personalitatii sale nationali. . . Si acesta este adevaru, ca Dlu Hoszu este unulu dintre vechii mei amici, dara de si pretiuescu fórte multu obligamentulu amicitiei dupa strabun'a disa: „Nil ego contulerim jucundo sanus amico", totusi obligamentulu catra patria si natiune nu me érta se fiu alegatoriulu Dlui Hoszu, cu atatu mai pucinu a indemna si pre altii la ceva asemenea votisare, chiaru acum in acesto timpu fatalu, candu neamiculu nostru lucra sistematice pentru surparea autonomiei tierei si a natiunalitatii nóstre, acum candu tóte regiunele de susu si de diosu se paru a fi conspirate in contra nóstra, acum candu patri'a autonoma, periset'a egalitate politico-nationale ni este: Hoc opus, hoc studium parvi properemus et ampli, si patriae volumus, si nobis vivere chari. . . Éra la alegere amu vediutu si audiutu pre protopopulu Elechesiu vorbindu pentru alegerea Dlu Dimitrie Moga, l'amu vediutu cu multa moderatiune si cu respectavera demnitate respingundu atacurile si injuriele grosolaniloru unionisti.

Asié dara DD. protopopi Elechesiu si Chetianu nu s'au vediutu nici votisandu pentru D. Hoszu, nici indemnandu, cu atatu mai pucinu seducundu pre altii la asemenea votisare. Acesti DD. protopopi au fostu si sunt pana in presente celi mai sinceri si mai creditiosi fii ai natiunii si ai patriei bucuranduse de meritele fara celebritate mai multu, decatu de celebritate fara fapte. Din tóte acestea se vede chiaru, ca d. corespundinte din Clusiu si a infaciosiatu on. publicu pecatolu calumniei, carele noi dim preuna cu defaimatii cá crestini buni ilu ertamu, fia acela — pecatulu — facutu din familiaritatea, ce o are póte D. corespundinte din faima aceea de o pensa cu corespondinti'a Dsale, scornita de contrarii acestoru DD protopopi cu drosebire asupra Dlui Elechesiu inca din 1861, cá si candu Dsa ar fi conspiratu cu Dlu Hoszu in contra interesleloru natiunali; fia din predomnirea vre unei patime rele, séu din informatiune sinistra, pentruca de una parte sunt culpaveri scornitorii si amicii qui abcentem non defenderunt amicum; de alta parte credemu si speramu, ca si Dlu corespondinte fiindu nisuitoriu catra perfectiunea morala, catra virtute, isi va invinge patimele studiandu si acést'a frumésa sentintia:

. . . Fingere qui non visa potest,
. . . hic niger est hunc tu romane caveto.

M. M.

Pana aici dn. M. M. Tóte acestea sunt bune si frumóse; numai acum dupa siepte luni de dile si dupa tóte cate au decursu pe dinaintea ochiloru nostrii, ne luamu voia a ve mai intreba si pe dvóstra: fost'a bine a lua simpl'a invitare de porunca? fost'a bine a vorbi unu'a si a face alt'a, adiós a lua parte la alegerile pestane sub pretestu ca voiumu se mergemu la actulu incoronarii, apoi totusi a protesta? Cum se póte califica o asemenea portare?

Apoi sciti dvóstra ca acum unii romani din cei mai ferbinti aparatatori si anuloi 1863/4, si diplomei din 20 Oct., patentei din 1861 si ai legiloru dietei dela Sibiiu, proptiti pe actele alegerilloru dv. si ale altora, au intru nimicu a sustiené, ca romanii au primitu uniunea si ca acum se afla pe calea legalitatii ungurene. Éca unde au dusu pe romani sofismele.

AUSTRI'A INFER. Vien'a. Vienesii incepura a trece in castre federalistice. Unii esindu in publicu cu unu programu de profesiune federalistica; ca Austri'a se se reconstitue sala, incatu nece o natiune se nu fia prin alta asuprita séu minorenisata, au provocatu o lupta diurnalistica seriósa atatu intre federalisti, cu centralisti vienesi catu si cu dualistii. Maghiarii nu voru alta base pentru reconstituirea Austriei decatu singuru numai dualismulu si diurnalele loru pretendu, ca opiniunea europeana, din Franci'a, Angli'a, Germani'a etc. e numai pentru reconstituirea dualistica a Austriei. Noi citimu inse din „Patria" unu articulu cam oficiosu din Franci'a, in care tocma dualismului i se da o lovitura de mórte, dupa cum vomu vedé. — Cans'a ministeriului ungurescu s'a poticnitu, fienduca maghiarii pretendu, cá ministeriulu se se radime pe continuitatea din 1848, si suptu acestu ministeriu se fia si Croati'a si Transilvani'a pe care nece ca mai vrésu a o memora decsebit ci fusionata cu Ungari'a pedeplinu; cu tóta ca chiaru si tavernicului br. Sennyey recunoscuse intr'o cuventare publica in dieta, ca art. uniunei nu mai e lege complinita; si chiaru si Deak observá lui Hillibi Gál János, ca cuprinsulu uniunei inca nu e fipsatu. Conservativii maghiari nu voru a da din mana frenele invoiri, ci mai vreau a modifica si in elaboratulu lui Deak despre obiectele comune, decá le va succede, si asia compromisulu cadiú fora resultatu. „Debate" serie scurtu ca discusiunile pentru ministeriu sunt inchise, si resultatulu e obiectulu ecsaminarii la locurile competente.

Cancelariulu, tavernicului, Andrasi au parasitu Vien'a.

Cronica esterna.

Franci'a facia cu Itali'a.

Se inregistramu in favorea istoriei procederea Franciei facia cu cederea Venetiei chiaru din cuvintele „Monitoriului francesu", care suna asia: „Candu primi Imperatulu cesiunea Venetiei éra condusu de dorinti'a a contribui la delaturarea unei din causele cele de capetenie ale resbelului din urma, precumu si cá dusmanieloru se se puna stavila intetita. In data ce se decise suscrierea unui armistitiu in Itali'a se stradui regimulu Mai. S'ale a deschide calea la inchisiarea de pace intre osbicetulu de Vien'a si Florenti'a. Éra necesariu inainte de tóte a regulá cesiunea, ce o facú Mai Sale (Imperatulu Napoleon) imperatulu Francisco Josifu. Spre scopulu acesta se subscrise in 24 Augustu intre Franci'a si Austri'a unu tractatu, a carui ratificare se achimbá adi in Vien'a (in 31 Augustu). In puterea acestui tractatu prin unu comisariu Austriacu se voru predá fortaretiele si teritoriulu regatului lombardo-venetianu in manele comisariului francu, care se si afla in Veneti'a. Solulu francu se va cointielege dupa acést'a cu deregatoriele venetiane spre a le predá dreptulu de posesiune castigatu; si popórele se voru provocá ele insele se decida despre sórtea tierei loru. Cu acést'a reservare nu s'a indoitu Mai. S'a a dechiará inca in 29 Iuliu, cumca se invoiesce la unirea provinciloru cedate de catra Austri'a cu regatulu Itali'a." —

Mai. S'a si a impartasitu intentiunile sale Mai. S'ale regelui Victoru Emanuele in urmatóri'a scrisóre de mana:

„Domnule si frate!

Am aflatu cu placere ca Mai. Vóstra s'a invoitu la armistitiulu si la preliminariele pacei subsemnate intre regele Prusiei si imperatulu

Austriei. Este dar' probabilu, ca o nona era de pace se va deschide pentru Europ'a.

Mai. Vóstra sci ca am primitu ofert'a Venetiei spre a o scuti de ori ce devastare si a preveni o varsare de sange nefolositória. Scopulu meu a fostu totudeauna a o redá si insesi, cá astufeliu Itali'a se fia libera de la Alpi pana la marea adriatica. Dómna preste destinarile sale, Veneti'a va puté in curundu prin votulu universalu se-si esprime voinți'a sa.

Mai. S'a va recunósce ca in aceste intemplari actiunea Franciei s'a esercitatu in favórea omenirii si a independintiei popóreloru.

Iti renoiescu asecurarea simtiementeloru de inalta stima si sincera amicitia, cu care sum alu Mai. Vóstre bunu frate

Napoleonu m./p."

Se pare unu ce abnormu cá dupa ce Napoleon in 1859, ne mai provocandu la votulu universalu, concese francu anecsarea Lombardiei la Piemontu, acumu inse cecealalta parte din Lombardi'a si Veneti'a se o predè numai cu reservare de a decide poporulu, dupa ce Itali'a 'si versà atata potere, atatu materiala, catu si martiala pentru reunirea Venetiei. De aci ése intrebarea, óre nu se voru face pre sub mana metechne, pentru cá Veneti'a se se dechiare de republica, cum a mai fostu, si atunci óre ce va face Itali'a?! ce Franci'a? si ce principiulu monarchicu europénu; si óre nu va misca Franci'a tóte, pentrucá regele Italiei se devina de sila bucurosu a cede Franciei Sardini'a or alta margine? Déca nu, apoi totu ne vine a combina scirile esite mai adaunadi, ca Rusi'a ar' fi ambiatu pe Franci'a, cá se'si dè man'a, pentrucá suptu auspiciele loru se se aliese strinsu tóte vitiele de acceasi origine, si consecuintia de aici s'ar' simti si in procederea cu Veneti'a si Itali'a, care va fi moralicesce deobligata a recunósce superioritatea Franciei in unirea nationala a raseloru latine fia cum va fi, dar una e constatata pe facia, ca insintea imp. Napoleonu tractatele si dreptulu istoricu nu mai potu avé neci o potere legsla de a se tiené sub jugu nationi de alte natiuni egemonice, déca ele insele prin votulu seu universalu nu voru dura a consancra acelu jugu, cu alte cuvinte Imperatulu Napoleon a proclamatu din nou principiulu suveranitatii nationale, cà base a noului dreptu publicu. Cine recunosce acestu dreptu e amicu cesareloi, prin urmare ceaorlu nui póte fi amicu, de si s'ar intelni in intentiunile departe bastórie. Orcum Franci'a si a depuratu tributulu fratietatii si alu consangenitatii catra Itali'a; rondulu u mésa acum mai incolo in caus'a orientului. —

Franci'a. Paris 10 Sept. D. de Lavalette insarcinatulu ministeriului de esterne pana candu, pre la Optombre, va veni D. de Monstier se-si ocupe postulu, a tramisu o nota cerculara pre la toti acreditatii soli, facundule de scire simpl'a ocupare a interimului pana va veni D. de Monstier, in a carui nota cerculariu se astépta o desfasurare o politicei de activitate ce vré se iè Franci'a atatu facia cu Germani'a catu si cu caus'a orientului. In locuiu lui Monstier la Constantinopole se va numi solu D. Benedetti renomitulu diplomatu si binevoitoriu alu Romaniei. Primulu pasu ce vre alu face Franci'a facia cu Prusi'a va fi provocarea acesteia, cá in privinti'a constituirei Germaniei se aplice votulu universalu. — Pana acumu Franci'a tace despre tóta manipularea Prusiei, numa la Sacsoni'a pretinde ca Prusi'a se nu ei sugrume suveranitatea. — Scirile dela Mecsico in America insufla grija Franciei, fi induca Juarez, capulu republicaniloru aménintia a ocupá si capitali'a Mecsicului, cu atatu mai vertosu, ca chiaru si trupele imperatesci d'esertésa la insurgenti si chiaru si patru dintre ministri se descoperira a fi amestecati in complotu, in contra monarchiei. Se crede, ca abdicerea Imperatului Macsimilianu l'a tronulu Mecsicanu va urma inainte de venirea trupeloru francese, dupa ce voru provocá natiunea mecsicana a alege unu nou regimu dupa plebiscitu. Se vede ca imperatésa, care veni si la Parisu si Mira-mare nu mediuloci ajutoria pentru sociu seu.

Florenti'a 9. Sept. Itali'a incepe a-si luá positiune tare in Veneti'a, si regimulu a dechiaratu comisariloru regesci Venetiani ca nu va face neci o schimbare in mesurile administrative sub decursulu plebiscitului. — Prin unu decretu regescu se demisionésa 58,000 fetiori dela armat'a regulata. Semnu ca negotiatiunile de pace decurgu bine. —

Ecsregele Neapolitanu Franz II. a calcetoritu cu familî'a in Lucern'a din Helveti'a, er' pontificele Piu alu IX se afla mai dispusu, decatu pana acumu, a se impacá cu regatulu Italii, dicundu ca e voinți'a provedintiei, cá se susté regatulu Itali'a, prin care au castigatu si perspectiv'a dela regele Prusiei Wilhelm I pentru crearea unei nuntiature apostolice in Berlinu.

In Germani'a se totu mai continua negotiatiunile de pace cu Prusi'a; er' in dieta prusiana se primi proiectulu regimului pentru total'a anecsare a regatului Hanovera, Nasavia, Frankfort si Harsi'a electorala, cu adaugere, cá la 1 Octombre 1867 se intre in potere constitutiunea prusiana si in acelesi. Acést'a se primi cu 273 in contra la 14 voturi. Acum a propusu regimulu insiutea camerei si anecsarea reala a Schlesvig-Holsteinului fora a intrebá, déca Europ'a are dreptu de a vorbi in caus'a nouei reconstituiri.

Rusi'a face nona presiune asupra polonesiloru, cari érasi incepura cu propagand'a, a agitá nu numai in Poloni'a, ci chiaru si in cecealalta Rosia si Siberia. Unu patriotu polonu in diarnalulu „Politik" provóca diplomati'a austriaca se primésca ideele lui Napoleon, facundui propunere, cá se se aliese cu Franci'a pentru restaurarea vechiei Polonie, pentruca altfeliu Rusi'a va executá testamentulu lui Petru celu mare, in caus'a panslavismului. —

Insurectiunea in insul'a Candia totu mai iè aripi si grecii candioti sunt ajutati din Greci'a, unde se afla mai multe comitete pentru a le tramite ajutórie, provocandui a se intrupá cu Greci'a. Sultanulu a tramisu pre Mustafa Pasia la candioti spre a si domoli cu concederea tributului pre unu anu; candiotii inse in 3 tabere stau gata a apera nedependinti'a insului si a se anecsá la Greci'a. Consulii poteriloru protectórie ale Greciei de o parte suatuira regelui grecescu cá se nu dè nutrementu la disturbarea pacei; ér' de alta parte recomendara sultanului, cá se faca tóte spre a domoli resculerea din Candi'a. — Americ'a inca si cauta in marea mediterana o insula spre a-si poté face operatiunile marine, candu in aliantia cu Rusi'a ar' vré se iè parte in caus'a Orientului, care se pare a se apropiá de solutione, fiinduca grecii si cei din Tesali'a si Epiru au inceputu a denéga ascultarea deregatoriiloru turcesci; cerendu anecsarea la Greci'a. —

Türr trecù din Serbi'a pre Dunare catra Galati, si de acolo merse la Constantinopole. Nu cumva va imbracá Türr rol'a lui Tököly, cá se'lu vedemu dintro odata disturbandune pacea? —, ca precum se vede elu misca acheront'a pentru idea Kossuthiana a unui imperiu danubianu. —

Brasiovu 15 Sept.

— Pretiurile bucatelóru in marturi'a de eri au fostu si mai scadiute; celu mai frumosu grau rosiu curatu se cumpará galet'a de Ardélu (132 ℔) cu 6 fl., éra pe la 12 óre si cu 5 fl. 80, éra grau bunu de pane se luá cu 5 fl. 50 pana in 5 fl. 60 cri. Pretiurile celoralalte cereali au fostu totu cam cá in vinerea trecuta.

Spre a ne orienta noi aici cu privire la pretiurile cerealeloru din tiér'a vecina, insemnamu pretiurile din portulu Brailei dela 23 Augustu (4 Sept.). Aceleasi au fostu:

Chil'a de grau numitu ciacaru, frumosu cal. I		lei	235—245
„ de acelasiu	—	„ II	„ 210—220
„ grau cárnau calit. I.			„ 190—200
„ Secara	— — — —		„ 106—110
„ Papusoiu	— — — —		„ 145—150
„ Ordiu	— — — —		„ 80— 90

Catu este 1 chila de Brail'a? Este 7 galete de Ardélu socotite cu grau si 7¾ in papusoiu. Asié e in Brail'a si in Romani'a de dincóce de Milcovu.

Chil'a de Moldov'a face in grau numai 5 galete.

Acum fa socotél'a cum vrei, pe lei séu pe fiorini, dara la 1 fl. v. a. se isi cate 6 lei romanesci. —

Nr. 1205/civ. 2—3

EDICTU.

Din partea judecatoriei singulare Branéna in Zernesci se face cunoscutu, ca cu resolutiunea judecatoriei districtuale Fagarasiane din 24 Augustu an. cur. Nr. 1659/civ. s'a concesu vendiarea realitatiloru esecutei Maria Radu Mundru din Tohanulu nou pentru coperirea detoriei lui Stanu Bancila totu de acolo in suma de 114 fl. v. a. c. s. c. si anume:

1. Casa de lemnu sub Nr. 169 in Tohanulu nou.
2. A gradinei de langa acésta casa.
3. A agriloru din campulu Tohanului nou sub Nrii top. 1434, 1489, 1834, 1832, 1675. Aceste realitati s'au pretiuitu cu 316 fl. v. a. Dilele de vendiare se punu pe 20 Octobre si 3 Novembre 1866. Licitatiunea se va tiené in cancelari'a comunale in Tohanulu nou totudeuna la 10 óre a. a. La primulu terminu se vendu realitatile numai cu pretiulu estimatiunei, éra la alu 2-lea si sub acésta. Despre conditiunile mai deaprópe se póte informa vercine in cancelari'a acestei judecatorii. Toti cari au castigatu vreunu dreptu asupra acestoru realitati au asi insinua pretensiunile loru pana la terminulu de vendiare la acésta judecatoria, ca la din contra acelea nu se vor mai considera.

Zernesci in 3 Septembre 1866.

Nr. 240 of. prot. 1866. 2—3

CONCURSU.

Statiunea de docente primariu la scó'a normale gr. cat. din Orlatu, devenienduvacanta, se publica prin acést'a concursu cu terminulu pana in 30 Septembre c. n. a. c.

Cu ast'a statiune sunt impreunate urmatóriele emolumente:

1. Salariulu anualu de 400 fl. v. a. si anume: 315 fl. din fondulu proventeloru si 85 fl. v. a. din fondulu montorului a desfiintiatului regimentu de granitia romana I.

2. Cort'elu naturalu si 8 orgii deputatu de lemne.

Doritorii de a ocupá acestu postu au de a produce urmatóriele documente:

a) Carte de botezu seau documentu despre acea, cumca sunt de religiunea gr. cat.

b) Testimoni'a despre absolvarea studialoru de preparandia, despre anii servitiului si desteritatea in aplicarea de pana acum in atare postu de invetatoriu.

c) Documentu despre portarea morale si politica.

Concurentii la susunumitulu postu pana la terminulu de 30 Septembre c. n. a. c. au de a'si asterne la subinsemnatulu oficiu protopopescu consursele loru provedute cu susunumitele documente, cum si adresate si stilisate catra venerabilulu consistoriu *metropolitanu* gr. cat. din Blasiu.

Concurentii, cari pre langa celelalte cualitati recerute, voru documentá si cunoscienti'a limbeloru patriei, se voru luá in deosebita consideratiune.

Atare docente, care va porta deodata si directiunea susunumitei scóla — dupa unu servitiu cu succesu favorabilu — are dreptu de pensiune asemenatu anilor de servitiu, si anume dupa servitiu de 10 ani cu $\frac{1}{3}$ parte din leaf'a anuale, dupa 25 ani cu diumetate si dupa 40 ani cu leaf'a intréga.

Dela oficiulu protopopescu gr. cat. alu Sibiiului.

Sibiiu in 25 Augustu c. n. 1866.

Ioane V. Rusu.
protop. Sibiiului gr. cat. cá inspectoriu distrischtriciale de scóle.

Mosia de arendatu.

Aprópe de Turd'a distantia numai de doua óre se afla in hotarulu Ceanului mare mosi'a alui Bora, pe o suprafatia de 312 jugere (pogone de cate 1600 stanji patrati), partea cea mai mare de pasiune si de cosa; pe aceasi se afla si fenu facutu gat'a cam la 100 care mari. In doua parti ale mosiei este apa buna si multa, sunt si 3 case de locuitu, in catu economulu de vie isi afla acolo in totu timpulu adapostiu bunu si sanatosu.

Acea mosia se póte subarenda séu pe unu ann intregu pentru pasiune si ernatecu, séu si pe mai multi ani, si numai cam a siés'a parte se va pastra pentru aratura.

Intielegere mai de aprópe se póte midilocí la Leone Baritiu in Turd'a, unitu'a Clusiului, de unde se póte cercetá insasi mosi'a.

Asupra acelei mosii tragemu luarea minte mai alesu a economiloru de oi, pentru carii este fórte corespundietóre. 2—2

Cursurile la bursa in 14. Sept. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 14 cr. v.
Augsburg	—	—	128 „ — „
London	—	—	127 „ 75 „
Imprumutulu nationalu		—	62 „ 90 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %		68 „	60 „
Actiile bancului	—	—	730 „ — „
„ creditului	—	—	159 „ 10 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparîulu lui
JOANNE GÖTT.